

РЕЦЕНЗИЯ

от чл.-кор. Светозар Димитров Маргенов,
професор в ИИКТ-БАН,
на материали, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност "професор" към ИИКТ-БАН
в професионално направление 4.5 Математика, научна специалност
„Математическо моделиране и приложение на математиката (в екологията)“

В съответствие със заповед № 209/16.08.2019 г. на директора на ИИКТ-БАН и решение на научното жури съм избран за рецензент по конкурс за професор, обявен в Държавен вестник (бр. 49 от 21.06.2019 г.). Документи за участие в конкурса е подал д-р Красимир Тодоров Георгиев, доцент в ИИКТ-БАН.

1. Кратки биографични данни

Доц. д-р Красимир Тодоров Георгиев се дипломира през 1978 г. във ФММ на СУ "Св. Климент Охридски" с квалификация магистър по математика със специализация по математическо моделиране. В периода 1981 г. – 1984 г. е аспирант в Института по водни проблеми (ИВП) към БАН, където защитава дисертация за получаване на образователната и научна степен „доктор“.

В периода 1979 г. – 1987 г. е бил на работа в ИВП, след което и до сега работи в ИИКТ (в т.ч. КЦИИТ, ЦЛПОИ и ИПОИ, на които е правоприемник). От 1996 г. е доцент в секция „Научни пресмятания“. Бил е хоноруван преподавател в ТУ-София, СУ, ЮЗУ, БСУ и УниБИТ. В ИИКТ и неговите предшественици е заемал редица ръководни позиции, в т.ч. два мандата зам. директор, председател на ОС на учените, председател на атестационната комисия, член на ОС на БАН. Бил е член на ЕК по Математика и информатика към ФНИ.

2. Общо описание на представените материали

Представените от доц. Красимир Георгиев материали са изготвени в съответствие със ЗРАС, ППЗРАС, както и със специфичните изисквания в правилниците на БАН и на ИИКТ-БАН. Те включват: автобиография по европейски образец; копие на диплома за образователната и научна степен „доктор“; удостоверение за стаж по специалността; списък на научни публикации за участие в конкурса; списък на забелязани цитирания; резюмета на научните публикации, с които участва в конкурса – на български и английски; копия на научните публикации, с които участва в конкурса; справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 и на изискванията на ИИКТ по чл. 2б, ал. 5; справка за оригиналните научни и

научно-приложни приноси; декларация, че няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове; доказателствен материал по т. 8; списък на избрани научни публикации за периода на работата му в БАН.

За участие в конкурса доц. Красимир Георгиев е представил 51 научни публикации, които обхващат периода 1999 г. – 2019 г. (в.т.ч. 18 публикувани през последните 5 години). Всички публикации са на английски език. В специализирани научни списания с импакт фактор (IF) са 22 статии, 13 от които са в квартал Q1 (Computers and Mathematics with Applications - 9, Journal of Computational and Applied Mathematics – 2, Applied Mathematical Modelling – 1, International Journal of Environment and Pollution - 1). От останалите статии, 25 са в специализирани поредици с SJR. От представените по конкурса публикации 2 са самостоятелни, 8 са с 2 съавтора, 14 - с 3, 11 - с 4 и 16 с повече от 4 съавтора.

Справката за изпълнение на минималните национални изисквания и изискванията на ИИКТ-БАН за академична длъжност „професор“ съдържа в табличен вид данни по групи показатели А, В, Г, Д и Е. Точките по всеки от показателите съществено надвишават изискваните.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Доц. Красимир Георгиев е утвърден учен в областта математическото моделиране и приложението на математиката. В основата на методологията на изследване в представените работи са високо-производителни числени методи, ефективни паралелни методи и алгоритми, както и суперкомпютърни симулации. Важно място в тези изследвания заемат: оценка на грешката на дискретизация; устойчивост на методи за решаване на нестационарни задачи; анализ на изчислителната сложност; техники за подобряване на паралелната ефективност.

Доц. Георгиев участва активно в научно-изследователски проекти, като е ръководил проекти финансирани от Фонд Научни изследвания, Националния иновационен фонд, както и договори с индустриални партньори. Участва активно в изграждането и развитието на Българската секция на Обществото за индустриална и приложна математика (BG SIAM), на което е секретар в периода 2011 г. – 2014 г. и председател в периода 2014 г. – 2018 г.

Активно е участвал в организирането на международни научни конференции и форуми в качеството на член на организационни или програмни комитети (в т.ч. поредиците LSSC, NM&A), като е бил председател на организационните комитети на: Annual Meeting of the Bulgarian Section of SIAM (BGSIAM'15, BGSIAM'16, BGSIAM'17, BGSIAM'18); Numerical Methods for Scientific Computing and Advanced Applications (NMSCAA'16, NMSCAA'18).

4. Научни и научно-приложни приноси

Представените научни и научно-приложни приноси на доц. Красимир Георгиев са в съответствие с научната специалност „Математическо моделиране и приложение на математиката (в екологията)“.

В рецензията ще следвам тематична класификация на представените резултати в следните пет групи:

- I. Математическо и компютърно моделиране на процесите на пренос на замърсители във въздуха. Взаимовръзка между замърсяването на въздуха и климатичните изменения. Симулации върху различни видове суперкомпютърни архитектури (Б1);
- II. Математическо и компютърно моделиране на процеси и явления в механиката, медицината и др. с компютърни експерименти върху паралелни компютърни архитектури (Б2);
- III. Изследвания свързани с екстраполацията на Ричардсън и методите на Рунге – Кута при решаване на важни задачи от изчислителната практика (Б3);
- IV. Изследвания свързани със задачи произтичащи от сеизмичната строителна механика (Б4);
- V. Теоретични и приложни изследвания в областта на проектирането, изследването и използването на изкуствени влажни зони (А).

В скоби е показан съответния номер от справката за оригиналните научни и научно-приложни приноси на кандидата. Така, последната Група V съответства на публикациите, равностойни на хабилизационен труд.

Броят на публикациите, в които са представени резултати по отделните групи е съответно 19, 17, 9, 4 и 5.

I. Математическо и компютърно моделиране на процесите на пренос на замърсители във въздуха. Взаимовръзка между замърсяването на въздуха и климатичните изменения. Симулации върху различни видове суперкомпютърни архитектури

Представените в този раздел резултати са публикувани в статии [1–3, 6, 8, 10–11, 13, 14–17, 19, 21, 22, 36, 41, 44, 45]. Те са свързани с дългогодишното участие на кандидата в екип, работещ по развитие и усъвършенстване на Датския Ойлеров модел за трансграничен пренос на замърсители във въздуха. Моделът е известен, като *UNI-DEM*. Целта е постигане на все по-висока точност, при отчитане на все по-голям брой и тип на замърсителите. Получените дискретни задачи (системи от линейни алгебрични уравнения) са с много голям брой неизвестни. Така например, дори при двумерния по пространството модел, броят на неизвестните достига порядъци $O(10^9)$ –

$O(10^{11})$. За ефективно решаване на задачата се прилагат методи за разделяне по процеси (*operator splitting*). Това води до последователност от подзадачи, за които се прилагат специализирани числени методи, отчитащи тяхната специфика. В допълнение, при паралелната реализация се прилага разделяне на областта на подобласти (*domain decomposition*). В случаите на изчислителни системи с разпределена памет или хибридна архитектура, за реализация на комуникациите се използват съответно библиотеки (изчислителни модели) *MPI* или *MPI* и *OpenMP*. В разработените алгоритми е отделено специално внимание на ефективното използване на йерархичната кеш памет. Паралелният код на *UNI-DEM* е преносим, като показва добра ефективност и скалируемост върху суперкомпютри с различна архитектура.

II. Математическо и компютърно моделиране на процеси и явления в механиката, медицината и др. с компютърни експерименти върху паралелни компютърни архитектури

Тази част от резултатите са публикувани в работи [3-7, 12, 20, 23, 24, 26, 29, 32, 34, 35, 37, 39, 46]. Те са свързани с разработването на нови и усъвършенстване на съществуващи математически и компютърни модели и числени методи за тяхната реализация. Изследвани са числени методи и паралелни алгоритми за *LU* факторизация, итерационни методи използващи разделяне на областта на подобласти, алгоритми с адаптивна стъпка по времето, методи за свързани линейни (нестационарно уравнение на Стокс) и нелинейни системи. Приложенията включват задачи от изчислителната механика, обработката на изображения, екологията и биомедицинското инженерство. Ще отбележа две от тях: а) Процесът на вакуумно замразително сушене се описва със система от нелинейни частични диференциални уравнения [9]. Разработени са ефективни адаптивни алгоритми за числено и компютърно моделиране на силно нелинейния и немонотонен пренос на топлина и маса в абсорбиращата камера; б) Радиочестотната чернодробна туморна аблация е техника за слабо-инвазивно хирургическо лечение. Представените в [26] резултати се отнасят до математическото моделиране на нелинеен пренос на топлина в силно нееднородна среда и неструктурирана тетраедрална мрежа в метода на крайните елементи. Разработеният ефективен алгоритъм с адаптивна стъпка по времето се основава на локална оценка на приближенията по метод на Кранк-Никълсън и неявен метод на Ойлер.

III. Изследвания свързани с екстраполацията на Ричардсън и методите на Рунге–Кута при решаване на важни задачи от изчислителната практика

Тук са представени резултати, публикувани в статии [13, 18, 25, 27, 28, 31, 38, 42, 43]. Изследванията са фокусирани върху повишаване ефективността на численото решаване на нестационарни задачи. Доказано е и е потвърдено експериментално, че точността на апроксимация може да бъде подобрена до

четвърти ред, когато схемата на Кранк-Никълсън се комбинира с екстраполация на Ричардсън. Предложен е и е изследван принципно нов клас алгоритми на базата на двукратна екстраполация на Ричардсън в комбинация с явни схеми на Рунге-Кута. Изчислителната сложност на всяка стъпка по времето може да е по-голяма, но по-добрата обща ефективност се получава благодарение на по-високата точност на комбинираните методи. Доказано е, че областта на абсолютна стабилност на новите методи е съществено по-голяма. Резултатите от тези изследвания дават възможност за компютърни симулации на сложни свързани процеси при прилагане на по-големи стъпки по времето, което може да доведе до значително намаляване на общата изчислителна сложност.

IV. Изследвания свързани със задачи произтичащи от сеизмичната строителна механика

Към тази група се отнасят публикации [30, 33, 35, 40]. В тях са представени числени методи и алгоритми за сеизмичен анализ на строителни конструкции, подсилени със система от кабелни елементи. В частност, изследвани са сгради и съоръжения, които са били подложени на сеизмични въздействия. Оценяват се индекси на пораженията, като се сравнява сеизмичната реакция на конструкциите преди и след укрепването с кабелни елементи. Целта е избор на оптимална схема на укрепване. Предложен е изчислителен модел за оценка на сеизмичното въздействие върху съседни сгради и конструкции, при което се отчитат акумулирани ефекти от множество земетресения. Представени са резултати от числен анализ на конструктивни решения за укрепване на сгради и конструкции, обявени за културно-историческо наследство.

V. Теоретични и приложни изследвания в областта на проектирането, изследването и използването на изкуствени влажни зони

Резултатите от тази група са представени в работи [A1-A5], които в авторската справка на кандидата са обособени, като равностойни на хабилитационен труд. Те са посветени на математическо и компютърно моделиране на изкуствени влажни зони. Такъв тип съоръжения се разглеждат, като алтернативно технологично стъпало при пречистване на отпадни води. В основата на математическия модел са частни диференциални уравнения за пренос на замърсители при течения на подпочвени води в порести среди. Представените резултати включват сравнителен анализ на числени решения с експериментални данни за биохимичното потребление на кислород. Разработен е оптимизиран модел на реакциите с отчитане на геотермални ефекти. Изследвани са границите на надеждност на входните параметри.

В заключение е важно да отбележим, че научните и научно-приложни резултати на доц. Красимир Георгиев имат комплексен характер, като приложенията са с голяма обществена значимост. Голяма част от изследванията са с изразен интердисциплинарен характер.

5. Отражение на научните публикации на кандидата

Кандидатът е представил списък от 52 цитирания в издания, които са реферирани и индексирани в базите данни с научна информация на WoS и Scopus. Отбелязано е, че от тях 16 са в статии с IF в квартал Q1. В рамките на настоящата процедура, цитиранията са представени в таблица с данни по група показатели Д. При изискване 140 т., представената оценка на цитиранията е 416 т., където за цитиране в работа видима във WoS или Scopus са отчитани по 8 т., при предвидени в правилника 6 т. Така, оценката трябва да се коригира на 312 т. Почти всички (с изключение на 1) включени в таблицата цитирания са в работи на чуждестранни автори, в това число публикувани в редица най-авторитетни специализирани международни списания и поредици.

6. Оценка на личния принос на кандидата

Приемам, че в съвместните работи доц. Красимир Георгиев има равностойна роля.

7. Критични бележки

В т. 7 беше отбелязана грешката при пресмятане на точките за цитирания. Допуснато е също така неточно пресмятане на точките за научни публикации в таблицата по показател Г. Така представената оценка от 1881 т. следва да се коригира с коефициент $2/3$, т.е. да бъде 1254 т. при минимално изисквани 200 т. Аналогична грешка е допусната и при пресмятане на точките за статиите, които са представени за равностойни на хабилитационен труд. Тук е допуснат още един пропуск – в таблицата са въведени 4 от включените в списъка 5 статии с SJR. Така след корекцията се получават 100 т.

Нямам критични бележки по същество по представените от доц. Красимир Георгиев материали по конкурса. И след необходимата корекция на точките, те съществено надхвърлят изискванията на ЗРАС, ППЗРАС, правилника на БАН и специфичните изисквания на ИИКТ - БАН.

8. Лични впечатления

Познавам Красимир Георгиев от 1968 г. През изтеклите години сме работили успешно по редица съвместни проекти. Високо ценя неговото научно и професионално ниво, които го определят като еродиран, коректен и отговорен учен и колега с доказани възможности за работа в екип.

9. Заключение

След запознаване с материалите по конкурса, комплексната оценка на представените в тях качества на кандидата, в това число на научните и научно-приложните приноси, **убедено препоръчвам доц. д-р Красимир Тодоров Георгиев да бъде избрана на академичната длъжност “професор”** в ИИКТ-БАН в професионално направление 4.5 Математика, научна специалност „Математическо моделиране и приложение на математиката (в екологията).“

14.10.2019 г.
София

Рецензент:
/чл.-кор. Светозар Маргенов/

**NOT FOR
PUBLIC RELEASE**